

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/36/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120327870
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6120327870.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti F., R., nar. XX. XX. XXXX a U., nar. XX. XX. XXXX, voči plnoletému D.F., nar. XX. XX. XXXX, všetky deti bytom ako matka, obe maloleté deti zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, deti matky.. X. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. F., Y. č. XX a otca Y. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U., F. č. XX/XX, o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté deti, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 37P/131/2020 - 103 zo dňa 19. 07. 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 37P/131/2020 - 103 zo dňa 19. 07. 2021 z r u š u je a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej len „súd prvej inštancie“ resp. „okresný súd“) návrh zamietol (prvý výrok) a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (druhý výrok).

1.1 V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že otec sa návrhom podaným na okresnom súde dňa 06. 07. 2020 domáhal zníženia výživného na deti na zákonom stanovenú minimálnu výšku výživného odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. Svoj návrh odôvodnil tým, že naposledy bolo o výživnom rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/213/2009 - 39 zo dňa 24. 09. 2009, kedy bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bol zaviazaný prispievať na výživu maloletých detí a to na každé zvlášť výživným vo výške 166 Eur mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 01. 09. 2009. Poukázal na to, že od poslednej úpravy výživného došlo k podstatnej zmene pomerov na jeho strane, nakoľko je nezamestnaný, zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Je bez akéhokoľvek príjmu. Pribudli mu ďalšie dve vyživovacie povinnosti na maloletého Y. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. republika a N. F., nar. XX. XX. XXXX, ktorý žije v spoločnej domácnosti spolu s ním a jeho priateľkou. Zhoršil sa mu zdravotný stav, ťažšie sa mu zamestnáva, býva v okrese s vysokou nezamestnanosťou.

1.2 Okresný súd rozhodol s poukazom na § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine a uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že naposledy bolo o výživnom na maloleté deti rozhodované pred takmer 12 rokmi, maloletý X (aktuálne už plnoletý) mal v tom čase 6 rokov, maloletý U. 4 a pol roka, navštevovali predškolské zariadenie, venovali sa záujmovej činnosti, maloletý X mal 2 a pol roka, bol v celodennej starostlivosti matky. XX má 17 rokov, ukončil 2. ročník strednej školy, s čím sú spojené zvýšené výdavky v súvislosti s plnením školských povinností, pripravuje sa na vysokú školu, prestúpil na vyšší stupeň vzdelávania, má naďalej záujmovú platenú činnosť, venuje sa basketbalu, s čím sú spojené zvýšené výdavky na zakupovanie športového oblečenia, obutia, i cestou na tréningy, zápasy, ako aj športového lekára, chodí na francúzsky jazyk, s čím sú spojené zvýšené výdavky, zvýšené výdavky na strane

maloletého sú aj v súvislosti s jeho zdravotným stavom, nakoľko nosí zubný strojček. Maloletý R. má 16 rokov, ukončil 1.ročník strednej školy vo Zvolene, čím sú spojené zvýšené výdavky (školské pomôcky, cestovné), má zvýšené výdavky, v súvislosti so záujmovou činnosťou a zdravotným stavom. Maloletý U. má 14 rokov, ukončil 8.ročník základnej školy. Navštevuje už 2. stupeň základnej školy. U maloletého pribudla aj záujmová činnosť, s ktorou sú spojené zvýšené výdavky v súvislosti s tréningami basketbalu, zakupovanie športového oblečenia, obutia, tréningami, zápasmi. Súd prvej inštancie poukázal, že všetky tieto náklady na deti znáša výlučne matka, otec sa na nich nepodieľa. Súd prvej inštancie tu poukázal, že deti plynutím času sú vekovo staršie, zvýšili sa i výdavky na zabezpečovanie ich bežných každodenných potrieb, ako sú strava, ošatenie, výdavky na bývanie, ktoré taktiež znáša výlučne iba matka, bez príspevku otca.

1.3 Súd prvej inštancie mal preukázanú zmenu pomerov aj na strane rodičov. Otec v čase poslednej úpravy výživného bol už nezamestnaný, pracoval vo Veľkej Británii, kde dosahoval príjem zhruba 1.989 L brutto, nemal žiadnu inú vyživovaciu povinnosť. V súčasnosti je otec v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberá žiadne štátne sociálne dávky. Pribudli mu ďalšie dve vyživovacie povinnosti, a to na maloletého syna, ktorý žije v S. a na druhého syna, ktorý s ním žije v spoločnej domácnosti. Otec svoj návrh na zníženie výživného odôvodňoval aj zhoršeným zdravotným stavom, v dôsledku ktorého nemá možnosť dosahovať príjem dostačujúci na plnenie si vyživovacej povinnosti. V danom prípade mal súd prvej inštancie preukázané, že na strane otca nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného. Súd prvej inštancie v danom prípade poukázal, že otec už v čase poslednej úpravy výživného bol nezamestnaný, nemal stály príjem, ukončil prácu v zahraničí, sám poukázal, že v tom čase žil z úspor. Pokiaľ otec uvádzal, že sa jeho príjem v súčasnosti znížil v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, pre ktorý nemôže vykonávať ani podnikateľskú činnosť, v danom prípade súd prvej inštancie poukázal na to, že otec ukončil podnikateľskú činnosť už v roku 2016, teda oveľa skôr, ako súdu prezentoval svoj zhoršený zdravotný stav predloženými lekáorskými správami. Otec žiadnym spôsobom nedoložil, ani nepreukázal zníženú pracovnú schopnosť, nie je evidovaný ako osoba s ťažkým zdravotným postihnutím, nemá doposiaľ priznanú invaliditu. Teda v súčasnosti preukázaný zdravotný stav otca nie je takej intenzity, že by bol dôvodom na zmenu pomerov na jeho strane v tom smere, že by bol schopný vyvolať zníženie výživného. Jedinou opodstatnenou zmenou pomerov na strane otca je skutočnosť, že otcovi pribudli ďalšie dve vyživovacie povinnosti na maloleté deti. Rovnako však na strane detí ako oprávnených na výživné bola preukázaná zmena pomerov plynutím času, sú vekovo staršie, navštevujú vyššie stupne vzdelávania, majú aj výdavky spojené so záujmovou činnosťou, zdravotnou starostlivosťou.

1.4 Súd prvej inštancie v neposlednom rade poukázal na skutočnosť, že pre nečinnosť otca v konaní, ktorý svoju neúčasť žiadnym spôsobom vopred a riadne neospravedlnil, nepožiadal o odročenie pojednávania, nebolo možné zo strany súdu zistiť bližšie jeho osobné, majetkové pomery, prípadnú prax, skúsenosti, súčasný zdravotný stav, čo však nemôže ísť na úkor v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie maloletých detí ako oprávnených na výživné. Súd prvej inštancie prihliadol aj na zmenu pomerov na strane matky, ktorej príjem sa zvýšil, avšak nemožno od matky spravodlivo požadovať, aby zabezpečovala celkovú starostlivosť, výchovu, ako aj v plnom rozsahu výživu detí. V danom prípade sa súd prvej inštancie priklonil v rámci testu proporcionality k rovnovážnemu stavu ohľadom zmeny pomerov na jednotlivých stranách. Súd prvej inštancie uviedol, že návrh otca na zníženie výživného, ktoré podával v júli 2020 si dovoľuje považovať za účelový v súvislosti s prebiehajúcim trestným konaním vo veci neplnenia si vyživovacej povinnosti zo strany otca, nakoľko uvádzané zdravotné problémy mali u neho nastať už ku koncu roka 2018 a návrh podával až po 1 a pol roku. Súd prvej inštancie v danom prípade, vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci i nečinnosť otca v konaní, považoval jeho návrh na zníženie výživného za nedôvodný, a preto ho zamietol.

1.5 O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej v texte len „CMP“).

2. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie otec navrhujúc, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil. Otec v odvolaní poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie nezisťoval skutočný stav z dôvodu, že skutkové podstaty boli zisťované v r. 2019 a 2020. Na konaní sa nemohol zúčastniť z dôvodu hospitalizácie v nemocnici, pričom riadne a včas zaslal doporučené potrebné prefotené dokumenty. Súd prvej inštancie veľmi povrchno skúmal jeho zdravotný stav, nakoľko si nedal vypracovať posudok. Nie je majiteľom nehnuteľnosti, nakoľko majiteľom je banka

a on má hypotéku. Súd prvej inštancie nepravdivo uviedol, že mu boli vyplatené nemocenské dávky od júla 2020. Poukázal aj na skutočnosť, že matka nemá zlú finančnú situáciu a nenachádza sa v žiadnej hmotnej núdzi. Nie je pravda, že deťom nekupuje žiadne darčeky a neposkytuje financie, súd prvej inštancie znevýhodňuje jeho ďalšie dve deti, pričom uprednostňuje deti, ktoré s ním nebývajú.

3. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca vyjadril, pričom navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny, nakoľko zníženie výživného nie je v prospech ani v záujme detí. Od poslednej úpravy prešlo 12 rokov, deti sú v celodennej starostlivosti matky, všetky náklady na bývanie, výživu, ošatenie, obuv, školské i mimoškolské povinnosti na deti, uhrádza matka sama, bez príspevia otca, ktorý jej výživné neuhrádza už niekoľko rokov včas a v súdom stanovenej výške. Otec nepreukázal, že má dlhodobo zníženú pracovnú schopnosť, nie je zdravotne ťažko postihnutý, nemá priznanú invaliditu, je evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie od roku 2019, nepreukázal, že si aktívne hľadá primerané zamestnanie svojmu veku, jeho zdravotným ťažkostiam a dosiahnutému vzdelaniu a praxi, ktorou by si zadovážil prostriedky na úhradu vyživovacej povinnosti k deťom.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca, spochybnila tvrdenie otca, že sa nemohol zúčastniť pojednávania z dôvodu hospitalizácie. Uviedla, že je pravdou, že sa nenachádza v hmotnej núdzi, ale len preto, že si popri zamestnaní vyštudovala vysokú školu, SZU, v odbore fyzioterapeut, čím sa aj živí. Neustále sa v odbore vzdeláva formou kurzov a špecializácií. Zvyšuje si tým kvalifikáciu, s čím súvisí aj finančné ohodnotenie. Keďže si otec dlhodobo neplní vyživovaciu povinnosť je jej vyplácané náhradné výživné. Zdôraznila, že si nie je vedomá žiadnych darov, alebo finančných príspevkov pre deti od otca. Nadobudla pocit, že zo strany otca sa jedná o účelové prieťahy v súdnom konaní.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej v texte len „CSP“), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

6. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

6.1 Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

7. Podľa ustanovenia § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

8. Podľa ustanovenia § 62 ods.1, 2, 4, 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

8.1 Podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

8.2 Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

9. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie zamietol návrh otca na zníženie výživného aplikujúc ustanovenie § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine s poukazom na to, že naposledy bolo rozhodované pred takmer 12 rokmi, deťom sa plynutím času zvýšili výdavky a došlo u nich k zmene pomerov (vyšší stupeň vzdelávania, krúžky a pod.). Súd prvej inštancie mal preukázanú zmenu pomerov aj na strane otca, nakoľko v čase poslednej úpravy výživného bol už nezamestnaný, pracoval vo VB, kde dosahoval príjem cca 1.989 L brutto a nemal žiadnu inú vyživovaciu povinnosť. V súčasnosti je v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberá žiadne dávky a pribudli mu dve vyživovacie povinnosti. Súd prvej inštancie mal za to, že u otca nenastala taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného. Už v čase predchádzajúcej úpravy bol otec nezamestnaný, žil z úspor. Súd prvej inštancie mal za to, že otec nepreukázal žiadnym spôsobom objektívne dôvody spočívajúce v jeho zhoršenom zdravotnom stave (potvrdenie o dočasnej PN, žiadosť o invalidný dôchodok). Ďalej mal za to, že jedinou opodstatnenou zmenou pomerov na jeho strane je, že mu pribudli 2 deti, avšak u oprávnených detí nastala zmena pomerov (sú staršie, navštevujú vyššie stupne vzdelávania...). Okresný súd na záver poukázal na skutočnosť, že pre nečinnosť otca v konaní (neospravedlnenie neúčasti na pojednávaní), nebolo možné skúmať bližšie jeho pomery, čo však nemôže ísť na úkor maloletých. Súd prvej inštancie prihliadol aj na zmenu pomerov na strane matky, nakoľko už je zamestnaná (predtým bola na rodičovskej dovolenke) nemožno však od nej požadovať, aby zabezpečovala celú starostlivosť.

10. Odvolací súd udáva, že v posudzovanej veci súd prvej inštancie náležitým spôsobom nezistil riadne skutočný stav veci tak ako to predpokladá ustanovenie § 35 CMP, čo odôvodnil: okrem iného „pre nečinnosť otca v konaní, ktorý svoju neúčasť žiadnym spôsobom vopred a riadne neospravedlnil, nepožiadaval o odročenie pojednávania, nebolo možné zo strany súdu zistiť bližšie jeho osobné, majetkové pomery, prípadne prax, skúsenosti, súčasný zdravotný stav...“

11. Odvolací súd udáva, že vyšetrovací princíp je jedným zo základných princípov mimosporového konania a má svoje vyjadrenie v čl. 6 Základných princípov CMP, zodpovednosť za zistenie skutočného stavu veci je teda bremenom súdu.

12. Už z vyššie uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, nevykonal dôkazy potrebné pre zistenie skutočného stavu, nezistil teda skutočný stav veci v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie veci, preto neostala iná možnosť odvolacie súdu ako rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

13. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní vo veci zmeny vyživovacej povinnosti rodičov k deťom musí zistiť skutočný stav, doplniť dokazovanie (napr. výsluchom žalovaného, prípadne zistiť rozhodné skutočnosti inými dôkazmi, ak to bude potrebné na zistenie skutočného stavu veci) skúmať zmenu pomerov. Zmenu pomerov možno vymedziť ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcim rozhodnutiu súdu. Súd musí skúmať zmenu pomerov na strane všetkých účastníkov v konaní. Vyživovacia povinnosť zaťažuje oboch rodičov. Zákonná vyživovacia povinnosť oboch rodičov neznamená mechanickú rovnosť, vychádza sa z individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z nich. Pri zmene pomerov je nutné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré majú podstatný vplyv na posúdenie výšky vyživovacej povinnosti a ktoré sa závažnejším spôsobom prejavili v pomeroch účastníkov konania v porovnaní s ich pomermi v čase poslednej úpravy. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je zrejmé, aké sú konkrétne aktuálne potreby detí, ani aktuálne schopnosti, možnosti, majetkové pomery ich rodičov. Okresný súd preto zistí aktuálne konkrétne odôvodnené potreby oprávneného - detí (t.j. zistí konkrétnu výšku nákladov potrebných na zabezpečenie ich potrieb), zistí aktuálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinných osôb (subjektívne a objektívne podmienky), výšku objektívne možného dosiahnuteľného príjmu, ich životnú úroveň, počet iných vyživovacích povinností (rozsah povinnosti k nim). Je nevyhnutné zistiť konkrétne výdavky účastníkov, predovšetkým pravidelné, ako aj nepravidelné (napr. náklady spojené s bývaním, stravou, ošatením, zdravotným stavom, inými vyživovacími povinnosťami, poisťovními plneniami, sporením, pôžičkami, výdavkami na výkon povolania). Pre komplexnosť posúdenia majetkových pomerov sú predmetom dokazovania aktíva aj pasíva (rôzne formy úverov, pôžičiek, náhrady škody). Aj tu treba vychádzať z priority vyživovacej povinnosti. Pre posúdenie schopností a možností rodiča sú rozhodujúce jeho reálne zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti, dané okrem iného jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností, ponukou práce na trhu práce, jeho schopnosťou a ochotou realizovať sa na pracovnom trhu. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa

povinný vzdá bez dôležitého dôvodu zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Je zrejmé, že nemožno spravodlivo požadovať, aby celkovú starostlivosť, výchovu, výživu detí zabezpečoval len jeden z rodičov. Odvolací súd poukazuje aj na skutočnosť, že z ustálenej rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že vznik ďalšej vyživovacej povinnosti je relevantnou skutočnosťou, majúcou vplyv na určenie vyživovacej povinnosti. V konečnom dôsledku, úlohou súdu je spravodlivo chrániť záujem maloletých detí vo všeobecnosti, teda nie len toho dieťaťa, ktoré je účastníkom konkrétneho súdneho konania, ale musí prihliadať i na záujem toho dieťaťa, na ktoré má rozhodnutie nepriamo vplyv.

14. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

15. Súd prvej inštancie bude v ďalšom konaní postupovať vo vyššie naznačenom smere, zistí, či na základe zisteného skutočného stavu došlo k podstatnej zmene pomerov na strane detí a rodičov, od poslednej úpravy. Či došlo k takej zmene pomerov, ktorú možno chápať ako podstatnú oproti pôvodným okolnostiam a opätovne rozhodne o návrhu otca na zníženie výživného na plnoleté dieťa a maloleté deti. Skutkové zistenia z vykonaného dokazovania je potrebné primeraným spôsobom uviesť v odôvodnení rozhodnutia tak, aby rozhodnutie bolo preskúmateľné.

16. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).